

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัย
ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Evaluation of Doctor of Philosophy Program in Music, College of
Music Mahasarakham University

สรวงสุดา สิงขรอาสน์¹

Suangsuda Singkhornart¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มี จุดมุ่งหมาย (1) เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2) เพื่อประเมินผลผลิตของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 28 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง จากกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นิสิต (9 คน) อาจารย์ประจำหลักสูตร (5 คน) ดุษฎีบัณฑิต (7 คน) และผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต (7 คน) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายได้ครบทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.96

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ประเมินความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต ดุษฎีบัณฑิต และผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต ที่มีต่อหลักสูตร ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$,

¹ นักวิชาการศึกษานานาชาติ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดทุกด้าน
เรียงลำดับดังนี้ ด้านกระบวนการของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.26) ด้านปัจจัยเบื้องต้นของ
หลักสูตร ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.15) และด้านบริบทของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.04)
ตามลำดับ

2. ผลการประเมินผลผลิตของหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่
อาจารย์ประจำหลักสูตร ดุษฎีบัณฑิต และผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต ที่มีต่อผลผลิตของหลักสูตรใน
ภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับดังนี้ ประสิทธิภาพของดุษฎี
บัณฑิตด้านวิจัย ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.27) 3) ประสิทธิภาพของดุษฎีบัณฑิตด้านวิชาชีพ ($\bar{X} =$
4.77, S.D. = 0.20) ประสิทธิภาพของดุษฎีบัณฑิตด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.19)
ตามลำดับ

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ดุริยางคศิลป์

Abstract

The purposes of this research were : (1) To evaluate Doctor of Philosophy Program in Music, College of Music , Mahasarakham University (2) To evaluate the output of Doctor of Philosophy Program in Music, College of Music, Mahasarakham University. The target group of 28 people. The researcher was used purposive sampling from the 4 target groups are curriculum committee members (5 persons), Ph.D. students (9 persons), Doctorate (7 persons), and superiors of the doctoral graduates (7 persons).The Instrument used in this research was a questionnaire designed and developed by the researcher as supervised by three experts. The researchers collected data on target to complete all 100 percent. The data were analyzed by using frequency, percentage, average and standard deviation. The overall reliability of the questionnaire is 0.96.

The results of the research were as follows : -

1. Results of the evaluation results of Doctor of Philosophy Program in Music, College of Music, Mahasarakham University, the researcher used the evaluate model with the CIPP Model in evaluate the sample opinion Consisting, Curriculum committee members, Ph.D.students, Superiors of the doctoral graduates. Doctoral graduates. It was found that it has the highest qualify level (\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.09) when considering the revenue side. The levels found that have the highest level of all issues. The following: process of program (\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.26), input of program (\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.15) and context of program (\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.04).

2. Results of evaluation of Philosophy Program in Music, College of Music, Mahasarakham University follow opinion of the sample consisted of Curriculum Committee members, Ph.D.students, superiors of the doctoral graduates, doctoral graduates. As analysed by the sample were the curriculum was most suitable in every level of all issues (\bar{X} =4.68,S.D. = 0.21) When considering the result of output of the program Doctor of Philosophy Program in Music, College of Music in each aspect found that had the most suitability level all sides as follows: 1) In the performance of doctoral graduates in academic (\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.27) 2) In the performance on research (\bar{X} = 4.77, S.D. = 0.20) 3) In term of professional proficiency of the doctoral graduates (\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.19)

บทนำ

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษา
ชั้นสูงที่มีพันธกิจหลักคือ งานสอน เพื่อ
ถ่ายทอดความรู้ งานวิจัย งานบริการ
วิชาการแก่สังคม และถ่ายทอด
ศิลปวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้
ที่มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด
ความสามารถความดีงาม และความ

รับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งเข้าใจในตนเอง
และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นอยู่ในสังคมได้
อย่างมีคุณค่า เป็นการต่อยอดการศึกษา
เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น
(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา,
2551 : 3) นอกจากนั้น สำนักมาตรฐานและ
ประเมินผลอุดมศึกษา ยังได้กำหนดให้
หลักสูตรต้องมีการพัฒนาให้มีความทันสมัย

และปรับปรุงคุณภาพด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี ประกอบกับมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา , 2553 : 31)

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีบทบาทหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตทางดนตรีที่มีคุณภาพ ทั้งด้านความรู้ และทักษะด้านดนตรี ส่งเสริมการวิจัยและงานสร้างสรรค์ทางดนตรี เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ ปัจจุบัน เปิดสอน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรดุริยางคศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ หลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค-ศิลป์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ เริ่มทำการสอนเมื่อปีการศึกษา 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ มุ่งผลิตบุคลากรให้มีความรู้ในวิชาการด้านดุริยางคศิลป์ขั้นสูง มีทักษะ ในองค์ความรู้ที่มีความเป็นเลิศด้านการบริหารจัดการดนตรี ดนตรีวิทยา ดนตรีศึกษา และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน แสวงหาองค์ความรู้ใหม่ เป็นผู้นำทางวิทยาการดนตรีเป็นนักวิชาการดนตรีที่มี

คุณภาพ มีความรู้ความ สามารถในการวิจัยทางดุริยางคศิลป์ และสามารถเผยแพร่ผลการวิจัยในระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ ปัจจุบันวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ได้ดำเนินการปรับปรุง หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค-ศิลป์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหาร วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ในการประชุมครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2556 คณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้ความเห็นชอบหลักสูตรนี้ ในการประชุมครั้งที่ 5/2556 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2556 และสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม อนุมัติหลักสูตร ในการประชุมครั้งที่ 5/2556 เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2556 โดยเริ่มใช้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นไป ทั้งนี้กระบวนการพิจารณาอนุมัติหลักสูตรดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ) ได้อนุมัติเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2558

ตั้งแต่เริ่มเปิดทำการสอน เมื่อปีการศึกษา 2551 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ได้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการดำเนินการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ แต่อย่างใด ในขณะที่การศึกษาระดับดุษฎี

บัณฑิต นอกจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามแล้ว ยังมี มหาวิทยาลัยอีกหลายแห่ง ที่ได้มีการเปิด การเรียนการสอนในหลักสูตร ปรัชญาดุริยางค์ บัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ในขณะที่ สภาวการณ์ที่เป็นจริงในสังคมปัจจุบัน สภาพความต้องการกำลังคนด้านดนตรีมี การเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลาประกอบกับ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มีคู่แข่งทาง การศึกษาเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการประเมิน หลักสูตร จึงเป็นกระบวนการสำคัญของการ พัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับ ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและ ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้ การบริหารจัดการ หลักสูตร เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่กำหนดไว้ ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จึงมี ความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อคุณภาพ ของหลักสูตร เพราะการประเมินหลักสูตร จะทำให้ทราบคุณค่าของหลักสูตรว่าเป็น อย่างไร ผลที่ได้จากการใช้หลักสูตรเป็น อย่างไร เพราะฉะนั้นการประเมินหลักสูตร จึงเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นว่า การนำ หลักสูตรไปใช้จะได้ผลมากน้อยเพียงใด เป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งของ กระบวนการ พัฒนาหลักสูตร และผลที่ได้ จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นข้อมูลใน การตัดสินใจเพื่อปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลง หลักสูตรในอนาคตต่อไป

ผู้วิจัย ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงาน บัณฑิตศึกษา งานหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา และเลขานุการคณะกรรมการ ปรับปรุงหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มีความสนใจและเล็งเห็นถึงความสำคัญใน การพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยเริ่มต้นกระบวนการด้วยการประเมิน หลักสูตร ปรัชญาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชา ดุริยางคศิลป์ ให้สอดคล้องกับ มาตรฐาน และประเมินผลอุดมศึกษา ที่กำหนดให้ หลักสูตรต้องมีการพัฒนาให้มีความทันสมัย และปรับปรุงคุณภาพด้านมาตรฐานและ คุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ และที่สำคัญ ที่สุด เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้บริหาร หลักสูตร ได้ทราบผลการใช้หลักสูตร เพื่อ เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรให้มีคุณภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุริยางค์ บัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริ ยางค-ศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อประเมินผลผลิตของหลักสูตร ปรัชญาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดที่ได้จาก

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยการ ประเมินหลักสูตรในครั้งนี้ โดยใช้รูปแบบ การประเมินแบบ CIPP Model ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน โดยมี รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ มีจำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา ดุริยางคศิลป์ จำนวน 5 คน นิสิตระดับ ปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ ที่เข้าศึกษา ปีการศึกษา 2556-2558 จำนวน 9 คน ดุษฎีบัณฑิตที่ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎี บัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ มีรายชื่อเข้ารับ พระราชทานปริญญาบัตร ในปีการศึกษา 2556-2557 จำนวน 7 คน ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต เป็นผู้บังคับบัญชาของ ดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎี บัณฑิต สาขาดุริยางค-ศิลป์ มีรายชื่อเข้ารับ พระราชทานปริญญาบัตร ปี 2556-2557 จำนวน 7 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อการประเมินหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาแบบแผนการ

ประเมิน CIPP Model ของ Danial L. Stufflebeam ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมิน ที่ครอบคลุมการประเมินหลักสูตรในทุกด้าน แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจเครื่องมือ และปรับปรุงตาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้ เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 28 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถเก็บ ได้ครบจำนวน 28 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มเป้าหมาย และเมื่อนำ แบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 เมื่อจำแนกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เป็นรายฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้ ฉบับที่ 1 สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร ได้ค่า ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 ฉบับที่ 2 สำหรับนิสิตระดับปริญญาเอก ได้ค่าความ เชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 ฉบับที่ 3 สำหรับดุษฎี บัณฑิต ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86 และฉบับที่ 4 สำหรับผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต ได้ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูล นำผลการ วิเคราะห์มาแปลความหมาย ดังนี้ ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง มีระดับความ คิดเห็น ความเหมาะสม/สอดคล้องของ หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด , ค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มีระดับความ

คิดเห็น ความเหมาะสม/สอดคล้องของ
หลักสูตรอยู่ในระดับมาก , ค่าเฉลี่ยระหว่าง
2.51-3.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น
ความเหมาะสม/สอดคล้องของหลักสูตรอยู่ใน
ระดับปานกลาง , ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-
2.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ความ
เหมาะสม/สอดคล้องของหลักสูตรอยู่ใน
ระดับน้อย, ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 -1.50
หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ความ
เหมาะสม/สอดคล้องของ หลักสูตรอยู่ใน
ระดับน้อยที่สุด

สรุปผล

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริ
ยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใน
ครั้งนี้สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์
โดยรวม พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร
นิสิต ดุษฎีบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต มีความ
คิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} =$
4.65, S.D. = 0.09) โดยเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุดดังนี้ ผลการประเมิน
หลักสูตรด้านผลผลิต ผลการประเมิน
หลักสูตรด้านกระบวนการ ผลการประเมิน
หลักสูตรด้านปัจจัยเบื้องต้น และผลการ
ประเมินหลักสูตรด้านบริบท ตามลำดับ

1.1. ผลการประเมินหลักสูตรด้าน
บริบทในภาพรวมและรายประเด็น พบว่า มี
ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} =$
4.65, S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณา เป็นราย
ข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด
คือ แผนการศึกษา และรายวิชา ส่วน
วัตถุประสงค์โครงสร้าง เนื้อหาวิชา มี
ค่าเฉลี่ยในระดับมาก และเมื่อพิจารณาผล
การประเมินในรายประเด็นสรุปได้ดังนี้

1.1.1 การประเมิน
วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร ในภาพรวม
พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} =$
4.57, S.D. = 0.07) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ
พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ
1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับ
ปรัชญาของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของ
หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการ
ของผู้เรียน 3) สามารถตอบสนองความ
ต้องการกำลังของประเทศ ส่วน
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสร้างความเป็น
มืออาชีพทางด้านดุริยางคศิลป์ และ
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสะท้อนการ
เปลี่ยนแปลงตามทิศทางของสังคม มี
ค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด

1.1.2 การประเมินโครงสร้าง
ของหลักสูตร ในภาพรวม พบว่า มีความ
เหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$, S.D. =
0.12) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ 1) หลักสูตรมี

รายวิชาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และปรัชญาของหลักสูตร 2) การเรียงลำดับรายวิชาก่อน-หลัง มีความเหมาะสมรายวิชาที่มีความลุ่มลึกที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของการเป็นคุณูปักข์ 3) รายวิชาต่าง ๆ มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสาขาวิชา ตามลำดับ ส่วนรายวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา และ จำนวนหน่วยกิตมีความเหมาะสมที่จะช่วยให้บัณฑิตสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด

1.1.3 การประเมินเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.12) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด คือ 1) เนื้อหารายวิชาหลักมีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกัน 2) สามารถช่วยให้ผู้เรียนนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้ 3) เนื้อหาของรายวิชาในแต่ละกลุ่มวิชาที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ตามลำดับ ส่วน ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเนื้อหารายวิชาเลือกมีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด

1.1.4 การประเมินรายวิชาของหลักสูตร ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด คือ

- 1) หมวดวิชาแกน 2) หมวดวิชาหลัก 3) หมวดวิชาเลือก 4) หมวดวิทยานิพนธ์ตามลำดับ

1.1.5 การประเมินแผนการศึกษาของหลักสูตร ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.06) เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มวิชา พบว่า กลุ่มวิชาดนตรีศึกษา กลุ่มวิชาดนตรีวิทยา และกลุ่มวิชาการบริหารจัดการดนตรี มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดทุกกลุ่มวิชา

1.2 ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยเบื้องต้น ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ส่วนคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในรายประเด็นสรุปได้ดังนี้

1.2.1 การประเมินคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.10) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดทุกข้อดังนี้ 1) ผ่านการสอบสัมภาษณ์ 2) ผ่านการสอบข้อเขียน 3) มีความรู้ ประสบการณ์ด้านดุริยางคศิลป์หรือในสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันทั้ง

ระดับปริญญาตรีและปริญญาโท 4) ไม่เป็นผู้ที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือเป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา 5) ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือ สถาบันอุดม- ศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง 6) ในกรณีที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 3.25 จะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติพิเศษที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรยอมรับ 7) มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 3.25 ตามลำดับ

1.2.2 การประเมินคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.10) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดทุกข้อ ดังนี้ 1) ได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรฯ 2) ได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์ประจำบัณฑิตศึกษา 3) มีความรู้และประสบการณ์ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ 4) มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน 5) มีความสามารถและเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา 6) เตรียมการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่สอน 7) มีความสามารถใช้อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม 8) มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในวิชาที่สอน 9) มีงานวิจัย

และมีผลงานตีพิมพ์ในระดับชาติหรือนานาชาติ 10) ส่งเสริมให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ และกล้าแสดงความคิดเห็น ตามลำดับ

1.2.3 การประเมินสิ่ง

สนับสนุนการเรียนรู้ ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ 1) สำนักวิทยบริการมีหนังสือและวารสารที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน 2) มีเอกสารประกอบการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร 3) มีจำนวนหนังสือและวารสารอ้างอิงเพียงพอและตรงกับความต้องการ 4) มหาวิทยาลัยมีบริการด้านสื่อทางการสอนที่ทันสมัย 5) มีรายงานการวิจัยจำนวนเพียงพอที่จะใช้ศึกษาค้นคว้า 6) มีวัสดุที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ 7) ห้องเรียนมีบรรยากาศและสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน 8) สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษามีคุณภาพเพียงพอ ส่วนตำรา/เอกสารเฉพาะสาขาวิชาในห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย และ ข้อมูลระบบอินเทอร์เน็ตไว้บริการอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด

1.3 ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ

การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาผลการประเมินในรายประเด็นสรุปได้ดังนี้

1.3.1 ผลการประเมินการจัดการเรียนการสอน

ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดทุกข้อ ดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) มีการเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายพิเศษในบางเนื้อหา เพิ่มพูนความรู้ 3) มีการเลือกใช้รูปแบบการสอนได้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาและกระตุ้นการเรียนรู้ของนิสิต 4) มีกิจกรรมการฝึกประสบการณ์ภาคสนามที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา 5) มีกิจกรรมด้านวิชาการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 6) มีการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา 7) การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรรายวิชา 8) มีการกำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน 9) ผู้สอนแจ้งเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทราบ Course outline 10) มีการจัดลำดับเนื้อหาสำหรับสอนครบตรงตามวัตถุประสงค์

1.3.2 ผลการประเมินการวัด

และประเมินผล ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดทุกข้อดังนี้ 1) อาจารย์ผู้สอนแจ้งวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนชัดเจน 2) มีการวัดและประเมินผลรายวิชาก่อนเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด ใน Course outline 3) นิสิตมีโอกาสประเมินผลการสอนของอาจารย์ผู้สอน 4) การวัดและประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา 5) การให้คะแนนของอาจารย์ผู้สอนตรวจสอบได้ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน 7) อาจารย์ผู้สอนนำผลการประเมินผลมาปรับปรุงวิธีการสอน

1.3 .3 ผลการประเมินการบริหารหลักสูตร

ในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดทุกข้อดังนี้ 1) มีกระบวนการสอบวัดคุณสมบัติ (QE) ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร 2) มีกระบวนการคัดเลือกนิสิตเข้าศึกษาอย่างเหมาะสม 3) นิสิตได้รับทราบจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลที่ชัดเจน

4) มีบริการด้านธุรการ การยื่นคำร้อง
ลงทะเบียนการจัดตารางเรียนตารางสอน
การตอบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
5) มีแผนการดำเนินงานด้านหลักสูตรอย่าง
ชัดเจนและเป็นระบบ 6) การจัดระบบ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการและที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ 7) มีการคัดเลือกอาจารย์
ผู้สอนตามความรู้ความสามารถและคุณวุฒิ
8) มีการประเมินเทคนิคใหม่เพื่อเตรียม
ความพร้อมในการศึกษา การปรับตัว และ
แนะนำเกี่ยวกับหลักสูตร 9) อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีการตรวจงาน ให้
ข้อเสนอแนะต่าง ๆ มีติดตามการดำเนินงาน
ของนิสิตอย่างต่อเนื่อง 10) อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีการติดตามการ
ดำเนินงานของนิสิตอย่างต่อเนื่อง
ตามลำดับ ส่วน ระบบการวัดและประเมิน
ผลมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

2. ผลการประเมินหลักสูตรด้าน
ผลผลิตในภาพรวม พบว่ามีความเหมาะสม
ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.04$)
เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
มากที่สุดคือ 1) ประสิทธิภาพของคณาจารย์
บัณฑิตด้านวิชาชีพ 2) ประสิทธิภาพของ
คณาจารย์บัณฑิตด้านวิชาการ และเมื่อพิจารณา
ผลการประเมินในรายประเด็น สรุปได้ดังนี้

2.1 ผลการประเมินประสิทธิภาพ
ของคณาจารย์บัณฑิตด้านวิชาการ ในภาพรวม

พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.19$) เมื่อพิจารณาเป็น
ข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดทุก
ข้อดังนี้ 1) มีทักษะในการทำงาน
2) มีทักษะชีวิต 3) มีความสามารถในการ
พัฒนานวัตกรรมให้หน่วยงาน 4) มีทักษะ
การใช้เทคโนโลยีสาร-สนเทศ (ICT)
5) มีความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ 6) มีทักษะ
การคิดขั้นสูง 7) มีความเป็นผู้นำทาง
วิชาการและวิชาชีพ 8) มีความรู้ความ
เข้าใจทางทฤษฎีในสาขาวิชาที่สำเร็จ
การศึกษา 9) มีความรู้ในสาขาวิชาใน
ระดับเท่าเทียมกันกับคณาจารย์ใน
สาขาวิชาเดียวกันที่จบจากสถาบัน
การศึกษาอื่น

2.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพ
ของคณาจารย์บัณฑิตด้านวิจัย ในภาพรวม
พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.27$) เมื่อพิจารณาเป็น
ข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด
ทุกข้อดังนี้ 1) เป็นที่ปรึกษาด้านการวิจัย
ให้กับนิสิตและบุคลากรในหน่วยงาน
2) มีความรู้สามารถในการปฏิบัติ การวิจัย
ทางดุษฎีบัณฑิต 3) มีสามารถนำความรู้มา
ใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในหน่วยงานได้
4) มีความสามารถในการวิจัยทางดุษฎีบัณฑิต
และสามารถเผยแพร่ผลงานวิจัยให้แก
สังคม 5) มีผลงานการวิจัยได้รับการตีพิมพ์

เผยแพร่ระดับชาติและระดับนานาชาติ

6) เป็นผู้นำทางวิทยาการด้านดนตรี

2.3 ผลการประเมินประสิทธิภาพ

ของคณาจารย์ด้านวิชาชีพ ในภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็น

ข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดทุก

ข้อดังนี้ 1) มีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ

2) เป็นผู้ใฝ่รู้มีการพัฒนาตนเองอย่าง

สม่ำเสมอ 3) มีความรับผิดชอบในหน้าที่

การทำงานที่มอบหมาย 4) มีความสามารถ

พัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีประสิทธิ ผลเพิ่มขึ้น

5) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อ

แก้ไขปัญหา 6) มีความสามารถในการ

ปฏิบัติงานตามสาขาวิชาชีพที่สำเร็จ

การศึกษาและสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

7) มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับ

ผู้อื่นได้เป็นอย่างดี 8) มีความสามารถ

พัฒนาปรับปรุงตนเองให้มีความก้าวหน้า

ทางวิชาการและวิชาชีพ 9) มีความสามารถ

ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์เกี่ยวกับวิชาชีพได้

อย่างคล่องแคล่ว

อภิปรายผล

จากการประเมินหลักสูตรปรัชญา

คณาจารย์ สาขาดุริยางคศิลป์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้

นำแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสารและ

งานวิจัยมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

การประเมินหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model เนื่องจากเป็นรูปแบบการประเมินที่นิยมใช้ในการประเมินหลักสูตรและเป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถประเมินได้ทั้งระบบและต่อเนื่อง มีความละเอียดครอบคลุมทุกด้านตั้งแต่บริบท ปัจจัยเบื้องต้นกระบวนการ และผลผลิต ซึ่งมีความเหมาะสมมากกว่ารูปแบบอื่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้กลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต คณาจารย์ และผู้ใช้หลักสูตร มีประเด็นที่สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร ปรัชญาคณาจารย์ สาขาดุริยางคศิลป์ กลุ่ม เป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต และคณาจารย์ มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า บริบทของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกแต่ละประเด็นทั้งการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การประเมินโครงสร้างของหลักสูตร การประเมินเนื้อหาวิชาของหลักสูตร การประเมินรายวิชาของหลักสูตร และการประเมินแผนการศึกษาของหลักสูตร จึงถือได้ว่าบริบทของหลักสูตรปรัชญาคณาจารย์ สาขาดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นไปตามแนวทางของการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการ

อุดมศึกษากำหนด ซึ่งอาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิตและดุษฎีบัณฑิต จึงมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า บริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กัญจน์ชาญาน์ สรรเสริญ (2551 : 24) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดี ต้องสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ และสะดวกแก่การวัดและประเมินผล ตรงตามความมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ และต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยให้นักศึกษารบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีการวางแผนหลักสูตรที่ดีและต่อเนื่อง มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นได้ มีบุคคลหลายฝ่ายร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตร มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ การประเมินหลักสูตรเพื่อต้องการให้หลักสูตรที่ดำเนินการใช้อยู่ เป็นหลักสูตรที่ดี มีคุณภาพมากที่สุด และสามารถส่งเสริมผู้เรียนในทุกๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น และสอดคล้องกับแนวความคิดของ วิไลวรรณ วิภาจักษณกุล (2551 : 9) ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดีว่าควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีความรู้ ความเข้าใจทั้งในวิชาการ วิชาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคม มีความสามารถในการ

ติดต่อสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ รวมทั้งต้องรู้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของชาติและนานาชาติ มีการกำหนดเนื้อหา จัดกระบวนการเรียนการสอน เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน รวมทั้งการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เบญจพร ชนะกุล (2553 : 78) ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดี ต้องมีความชัดเจน ตั้งอยู่บนความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกับความต้องการและสภาวะของสังคม สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง มุ่งเน้นพัฒนา ให้ผู้เรียนมีความเจริญอกงาม ทั้งทางความคิด สติปัญญาและมีคุณธรรม เสริมสร้างทักษะปฏิบัติและการแก้ไขปัญหาอย่างสมเหตุผล มีความยืดหยุ่นต่อการปรับเปลี่ยนและบอกแนวทางการวัดประเมิน ผลไว้อย่างชัดเจน

2. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาคุรุศึกษาศิลป์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต และดุษฎีบัณฑิต มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกแต่ละประเด็นพบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ทั้งคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ

มากที่สุด ยกเว้นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งจากผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า ใน 2 ประเด็น พบว่า ผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2557 และคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2548) เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 กำหนดให้ผู้สอนในระดับปริญญาเอกต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีผลงานวิจัยอย่างน้อยหนึ่งเรื่อง ซึ่งมีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษา ดังนั้นการกำหนดผู้สอนตามหลักสูตรนี้ จึงมีอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิ ความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งมีผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

3. การประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต และดุษฎีบัณฑิต มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่ากระบวนการ

ของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกแต่ละประเด็นพบว่ากระบวนการของหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น ทั้งการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารหลักสูตร ดังนั้นจึงถือได้ว่ากระบวนการของหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ เป็นไปตามแนวทางของการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต และดุษฎีบัณฑิต มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่ากระบวนการของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย ประสิทธิ์วิฑูฒิเวชช (2542 : 30) ได้กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรไว้ว่า เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำผลมาใช้ในการเปรียบเทียบระหว่าง ผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อหาข้อบกพร่องหรือปัญหา และพิจารณาคุนค่าของหลักสูตร และนิรมล ศตวุฒิ (2548 : 6) ได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นกระบวนการสนับสนุนและเอื้ออำนวยให้การใช้หลักสูตรบรรลุเป้าหมาย และ วิชรี บุรณสิงห์ (2544 : 17-18) ได้กล่าวว่าการบริหารหลักสูตร ให้ประสบผลดีต้องเอาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในแต่ละระดับเป็น

เป้าหมายที่สำคัญการดำเนินการหรือการจัดกิจกรรมทุกอย่าง ต้องนำไปสู่เป้าหมายนั้นจะเห็นได้ว่าการบริหารหลักสูตร จะเกี่ยวข้องกับบุคคลและกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ วิชา วังษ์ใหญ่ และ Phi Delta Kappa National Study Committee on Evaluation (อ้างถึงใน รุจิร ภูสาระ, 2546 : 150 - 152) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ผลการประเมินหลักสูตรจะมีความเชื่อถือเพียงใด อยู่ที่เกณฑ์สำหรับการใช้พิจารณาตัดสินการประเมินหลักสูตรของ คณะกรรมการประเมินหลักสูตร จะเลือกใช้ได้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน นอกจากนี้ ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญจน์ชญาณ์ สรรเสริม (2551) ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตร มหาลัยบัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินผล การศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2545) ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ พบว่า การประเมินหลักสูตร ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดการเรียน การสอน มีความเหมาะสมดี สามารถ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนบรรลุ วัตถุประสงค์ แต่ควรเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริม ให้นิสิตได้นำเสนอผลงานที่ดีต่อสาธารณะ ให้มากขึ้น และให้นิสิตมีโอกาสฝึก ประสบการณ์วิจัย จากผู้เชี่ยวชาญ การ ดำเนินงานของสาขาและภาควิชา มีความ เหมาะสมดี โดยเฉพาะเรื่องการปฐมนิเทศ

และควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอนให้มากขึ้น การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม ดี เพราะใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาผู้เรียน

4. การประเมินด้านผลผลิตของ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยาง คศิลป์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ประจำ หลักสูตร ดุษฎีบัณฑิต และผู้ใช้ดุษฎี บัณฑิต โดยรวม มีความเห็นที่สอดคล้อง กันว่า ผลผลิตของหลักสูตร มีความ เหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด เมื่อ จำแนกแต่ละประเด็น พบว่า ประสิทธิภาพ ของดุษฎีบัณฑิตด้านวิชาการ ประสิทธิภาพของดุษฎีบัณฑิตด้านวิจัย และ ประสิทธิภาพของดุษฎีบัณฑิตด้าน วิชาชีพ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะประสิทธิภาพด้านวิชาชีพ มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด และผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต เห็นว่า ดุษฎีบัณฑิตมีความรับผิดชอบใน หน้าที่การงานที่มอบหมาย เป็นผู้มีความ เจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ

5. การประเมินหลักสูตรปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ โดยรวม พบว่ากลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ประจำ หลักสูตร นิสิต ดุษฎีบัณฑิต และผู้ใช้ดุษฎี บัณฑิต มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุ ริยางคศิลป์ มีความเหมาะสมโดยรวมใน ระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกแต่ละประเด็น

พบว่า การประเมินด้านบริบทของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุก ประเด็น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ ด้านบริบทของหลักสูตร มีวัตถุประสงค์ที่ สอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตร สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน และสร้างความเป็นมืออาชีพทางด้าน ดุริยางคศิลป์ มีโครงสร้างหลักสูตรมี รายวิชาที่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ใน มาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา และมีจำนวน หน่วยกิตที่เหมาะสม มีความลุ่มลึกที่จะช่วย พัฒนาศักยภาพของการเป็นดุษฎีบัณฑิต มี เนื้อหาวิชาและมีรายวิชาของแต่ละกลุ่มวิชา เช่น กลุ่มวิชาดนตรีศึกษา กลุ่มวิชาดนตรี วิทยา และกลุ่มวิชาบริหารจัดการดนตรี ที่ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของ หลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับ มากที่สุด เมื่อจำแนกตามประเด็น ได้แก่ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา ซึ่ง เป็นไปตาม ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2557 และคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน เป็นไปตามประกาศกระทรวง ศึกษาธิการ (2548) เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 กำหนดให้ผู้สอน ในระดับปริญญาเอกต้องจบการศึกษาใน ระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทาง

วิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีผลงานวิจัยอย่างน้อยหนึ่งเรื่อง ซึ่งมีใช่ ส่วนหนึ่งของการศึกษา ดังนั้นการกำหนด ผู้สอนตามหลักสูตรนี้ จึงมีอาจารย์ผู้สอนที่มี คุณวุฒิ ความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งมี ผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ส่วนสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสม โดยรวมในระดับมาก ทั้งนี้หลักสูตรต้อง ดำเนินการพัฒนา เอกสารตำราเรียน และ อุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี ทางการศึกษาที่เหมาะสม ส่วนการประเมิน หลักสูตรด้านกระบวนการ มีความ เหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด เมื่อ จำแนกตามประเด็น ได้แก่ การจัดการเรียน การสอนการวัดและประเมินผล และการ บริหารหลักสูตร ส่วนใหญ่เห็นว่า การ จัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญมีกิจกรรมการฝึกประสบการณ์ ภาคนามที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ของรายวิชา อาจารย์ผู้สอนแจ้งวิธีการวัด และประเมินผลการเรียนชัดเจน นิสิตมี โอกาสประเมินผลการสอนของอาจารย์ ผู้สอน มีการปฐมนิเทศนิสิตใหม่เพื่อเตรียม ความพร้อมในการศึกษา การปรับตัว และ แนะนำเกี่ยวกับหลักสูตร มีกระบวนการ สอบวัดคุณสมบัตินิสิต (QE) ที่สอดคล้องกับ เนื้อหาวิชาในหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์ มีการติดตามการดำเนินงาน
ของนิสิตอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้นการประเมิน
ประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่
ประสิทธิภาพของคณาจารย์บัณฑิตด้านวิชาการ
ประสิทธิภาพของคณาจารย์บัณฑิตด้านวิจัย
และ ประสิทธิภาพของคณาจารย์บัณฑิตด้าน
วิชาชีพ มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับ
มากที่สุด เมื่อจำแนกตามประเด็น เห็นว่า
คณาจารย์บัณฑิตมีทักษะในการทำงาน มีความ
สามารถในการพัฒนานวัตกรรมให้
หน่วยงาน มีความรู้ความสามารถในการ
วิจัย สามารถนำความรู้มาใช้ในการ
แก้ปัญหาต่าง ๆ มีความ สามารถในการ
วิจัยทางดุริยางคศิลป์และสามารถเผยแพร่
ผลงานวิจัยให้แก่สังคม และผู้ใช้คณาจารย์
บัณฑิต เห็นว่า คณาจารย์บัณฑิต มีมนุษย
สัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็น
อย่างดี เป็นผู้ใฝ่รู้มีการพัฒนาตนเองอย่าง
สม่ำเสมอมีความรับผิดชอบในหน้าที่การ
งานที่มอบหมายและมีความเจริญก้าวหน้า
ในวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การประเมิน
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริ
ยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยมี

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผล
วิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารหรือประธาน
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริ
ยางคศิลป์ ควรนำผลการประเมินหลักสูตร
ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง
หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป โดยจาก
ศึกษาวิจัย แบ่งข้อ เสนอแนะในด้านต่าง ๆ
ได้ดังนี้

1.1.1 ด้านบริบทของ
หลักสูตร ควรปรับปรุงวัตถุประสงค์ของ
หลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุ
บัน โดยคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม
แนวโน้มของตลาดงาน และความต้องการ
ของผู้ใช้บัณฑิต

1.1.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น
ของหลักสูตร ควรพัฒนาสื่อการเรียนการ
สอนให้เหมาะสมทันสมัย ควรจัดห้อง
คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการ
จัดการเรียนการสอนให้พอเพียง และควร
จัดห้องสมุด ตำรา เอกสารประกอบการ
เรียนการสอน ให้พอเพียงต่อจำนวนนิสิต

1.1.3 ด้านกระบวนการของ
หลักสูตร ควรมีการจัดกิจกรรมให้แก่นิสิต
นอกเหนือจากบทเรียนที่จัดการเรียนการ
สอนในห้องเรียน เพื่อให้ให้นิสิตมี
ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ควรมีการศึกษาดู

งานในประเทศและหรือต่างประเทศ และ
ควรวัดการเรียนการสอนที่สอดคล้อง
คุณธรรมจริยธรรม

1.2 ผู้บริหารหรือประธาน

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริ
ยางคศิลป์ ควรรนำผลผลิตของหลักสูตร
ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง
หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและควรมี
การติดตามประเมินผลการทำงานของ

ผู้สำเร็จการศึกษาอย่างเป็นระบบและ
ต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้ง ต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบ
โดยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ของสถาบันอื่น เพื่อ
นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้
มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัญจน์ชญาณ์ สรรเสริญ. (2551) *กระประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัย
และประเมินผลการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา,
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- จากรุวรรณ เขียวน้ำชุ่ม. (2553). *การประเมินหลักสูตรดุริยางคศิลป์บัณฑิตสาขาวิชาการบริหารและ
พัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : การวิจัยผสมวิธี.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา การศึกษา, มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- นิรมล ศตวุฒิ. (2548). *การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- เบญจพร ชนะกุล. (2553). *การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชา
การปฐมวัย พ.ศ. 2549). นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.*
- มาเรียม นิลพันธ์. (2543). *หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4, นครปฐม :
มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- รุจิรี ภูสาระ. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.*
- วิไลวรรณ วิภาจักษ์กุล. (2551). *การประเมินหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
คณะครุศาสตร์, เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.*
- วัชรีย์ บุรณสิงห์. (2544). *การบริหารหลักสูตร : CU 713 (CU 613). กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรสานต่อท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :
บริษัทเซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรี จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551) คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา. (2553) มาตรการอุดมศึกษา และเกณฑ์
มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ.